

ŽINOKITE SAVO TEISES

Informacinė brošiūra, apibrėžianti jūsų teises
dirbant Jungtinėse Valstijose.

Nacionalinis prekybos žmonėmis
pagalbos telefonas **1-888-373-7888**
(Jungtinių Valstijų teritorijoje)

ŽINOKITE SAVO TEISES

Esame tikri, kad jūsų kelionė į Jungtines Valstijas bus turininga. Tačiau jei atsidurtumėte sunkioje padėtyje, jūs turite teises ir galite sulaukti pagalbos!

Jūs turite teisę:

- Gauti sąžiningą atlygį
- Būti nediskriminuojamam
- Nebūti seksualiai persekiojami ir seksualiai eksploatuojami
- Dirbti sveikoje ir saugioje darbo aplinkoje
- Prašyti profsąjungų, imigracijos ir darbo teisės grupių pagalbos
- Išėiti iš darbo esant smurtinei situacijai

JEI SU JUMIS BLOGAI ELGIAMASI, SKAMBINKITE NACIONALINIŲ PREKYBOS ŽMONĖMIS PAGALBOS TELEFONU 1-888-373-7888 (JAV TERITORIJOJE), SIŪSKITE ŽINUTĘ "HELP" TELEFONU 233733 (JAV TERITORIJOJE) AR ELEKTRONINIŲ PAŠTŲ Į NHTRC@POLARISPROJECT.ORG.

APMOKYTI SPECIALISTAI, KALBANTYS DAUGIAU NEI 200 KALBŲ, VISADA PASIRENGĘ PADĖTI. JUMS NEREIKIA SAKYTI SAVO VARDŲ BEI PAVARDĖS AR ATSKLEISTI SAVO TAPATYBĖS. DAUGIAU INFORMACIJOS WWW.TRAFFICKINGRESOURCECENTER.ORG.

Jei jums gresia tiesioginis pavojus, skambinkite į policiją telefonu 911 (JAV teritorijoje). Praneškite jiems apie savo kritišką padėtį, buvimo vietą ir telefono, iš kurio skambinate, numerį. Jei nekalbate angliškai, paprašykite vertėjo. Atvykus policijai, galite parodyti jiems šią brošiūrą ir papasakoti apie patirtą smurtą.

Jei kreipiatės dėl A-3, G-5, H, J, NATO-7 arba B-1 neimigracinės namų ūkio darbuotojo vizos, turite gauti šią brošiūrą pokalbio dėl vizos metu. Prieš išduodamas vizą Konsulas privalo įsitikinti, kad jūs gavote, perskaitėte ir supratote šios brošiūros turinį. Jei ne, Konsulas turėtų duoti jums brošiūrą ir aptarti ją su jumis. Be to, jums turi būti atsakyta į visus su šioje brošiūroje pateikta informacija susijusius klausimus.

JŪSŲ TEISĖS NEPRIKLAUSOMAI NUO VIZOS STATUSO

Jei manote, kad jūsų teisės buvo pažeistos, praneškite apie tai valstybinei agentūrai, profesinei sąjungai, nevyriausybinei organizacijai ar kitai galinčiai jums padėti organizacijai. Jei nekalbate angliškai, paprašykite vertėjo.

1. Jūsų teisė gauti sąžiningą atlyginimą

- Jūs turite teisę gauti atlyginimą už visą atliktą darbą.
- Jūs turite teisę uždirbti bent jau minimalų federalinį atlyginimą už daugumą atliktų darbų. Informaciją apie dabartinį minimalų federalinį darbo užmokesčio dydį rasite www.dol.gov/whd/minimumwage.htm.
- Jūs galite uždirbti daugiau, nei federalinis minimalus darbo užmokestis, jeigu:
 - Dirbate valstijoje, mieste arba grafystėje, kur nustatytas aukštesnis minimalus atlyginimas.
 - Pagal jūsų darbo sutartį/vizos programą jums priklauso didesnė suma.
- Jūs galite gauti atlygį už viršvalandžius, kuris yra pusantro karto valandinio užmokesčio dydžio, už bet kurias valandas, išdirbtas virš 40 valandų per savaitę. Pavyzdžiui, jeigu jūsų nustatytas darbo užmokestis yra 10 USD per valandą, jūsų darbdaviui gali tekti mokėti jums 15 USD už kiekvieną dirbtą valandą, viršijančią 40 darbo valandų per vieną savaitę.
- Jei darbdavys išskaičiuoja pinigus iš jūsų atlyginimo, tai vadinama išskaitomis. Darbdavys privalo aiškiai nurodyti jums kiekvieną išskaitą iš jūsų atlyginimo.
- Išskaitos gali būti neteisėtos, jeigu po išskaitymų jums lieka mažiau nei reikalauja įstatymas. Paprastai darbdavys negali išskaityti pinigų už uniformas, saugos įrangą, reikalingus įrankius, darbo reikmenis, įrangą ar įdarbinimo mokesčius. Kai kurioms vizų kategorijoms gyvenamoji vieta turi būti suteikta nemokamai.
- Į įstatymo leidžiamas išskaitas įeina jūsų pačių pasirinktos

PATARIMAS: Pasiimkite šią brošiūrą su savimi važiuodami į Jungtines Valstijas, kad galėtumėte pasiremti šia informacija ateityje.

PATARIMAS: Priklausomai nuo to, kiek laiko būsite šalyje, iš jūsų gali būti reikalaujama turėti medicininį draudimą, dengiantį gyvenimo Jungtinėse Valstijose laikotarpį. Jūs taip pat galite gauti finansinę pagalbą medicininio draudimo kainai sumažinti.

išskaitos, pvz.: medicininis draudimas, profesinių sąjungų nario mokesčiai ar išankstinis darbo apmokėjimas, o taip pat pinigų sumos, kurias darbdavys privalo išskaityti teismo nurodymu už vaiko ar sutuoktinio išlaikymą arba bankroto teismo nagrinėjimo išlaidoms padengti. Neimigracinės vizos turėtojai, dirbantys Jungtinėse Valstijose, išskyrus tam tikras išimtis, privalo mokėti federalinius ir valstijos pajamų mokesčius, o taip pat darbo mokesčius. Jūs galite susitarti su savo darbdaviu, kad jūsų pajamų mokestis būtų tiesiogiai išskaičiuojamas iš jūsų atlyginimo. Jūsų darbdavys paprastai išskaitys su pajamomis susijusius mokesčius, įskaitant socialinio draudimo ir Medicare mokesčius, tiesiogiai iš jūsų atlyginimo.

2. Jūsų teisė būti nediskriminuojamam

- Darbdaviui draudžiama darbo vietoje elgtis su jumis skirtingai arba netinkamai nei su kitais darbuotojais dėl jūsų amžiaus (jei esate 40 m. ar vyresni), lyties, rasės, tautinės ir etninės kilmės, odos spalvos, religijos, genetinės informacijos (įskaitant šeimos medicininę istoriją) ar neįgalumo.
- Jūsų darbdavys negali elgtis su jumis skirtingai nei su kitais dėl to, kad esate moteris ar dėl to, kad esate nėščia, maitinate krūtimi ar galite pastoti.

3. Jūsų teisė būti laisviems nuo seksualinio priekabiavimo ir seksualinio išnaudojimo

- Darbdaviui draudžiama seksualiai prie jūsų priekabauti. Jūsų darbdavys neturėtų daryti jokių įžeidžiančių seksualinių ar su tam tikra lytimi susijusių komentarų.

PATARIMAS: Prieš išvykdami į Jungtines Valstijas, pasitarkite su darbuotojų migrantų organizacijomis ar buvusiais darbuotojais migrantais. Jie gali nurodyti jums vardus bei pavardes ir telefono numerius žmonių, su kuriais galėsite susisiekti, jei turėtumėte problemų ar klausimų būdami Jungtinėse Valstijose.

- Darbdaviui draudžiama seksualiai jus išnaudoti, įskaitant:
 - Reikalauti, kad jūs atliktumėte bet kokį seksualinį aktą;
 - Seksualiai jus liesti;
 - Primesti, apgaulingu būdu siekti ar jėga versti jus atlikti bet kokį seksualinį aktą.

4. Jūsų teisė į sveiką ir saugią darbo vietą

Dirbdamas Jungtinėse Valstijose jūs turite teisę į saugias, sveikas darbo sąlygas, įskaitant:

- **Medicininį gydymą:** Jūs turite teisę pranešti darbdaviui apie darbe patirtus sužeidimus ir su darbu susijusias ligas. Jei susižalojate ar susergate darbo vietoje, galite prašyti medicininio gydymo. Daugeliu atvejų susižalojus ar susirgus darbo vietoje darbdavys turi suteikti nemokamą medicininį gydymą ir sumokėti dalį atlyginimo, prarasto dėl nedarbingumo. Jums gali reikėti užpildyti dokumentus darbuotojo kompensacijai gauti toje valstijoje, kurioje dirbate.
- **Apsauginė įranga:** Jei dirbate su pesticidais ar pavojingais chemikalais arba šalia jų, jūsų darbdavys turi apmokėti ir suteikti apsaugines priemones, reikalingas tokiam darbui (pvz., respiratorius ar pirštines).
- **Apmokymai:** Jūs turite teisę gauti informaciją apie nuodingas medžiagas, būdus, kaip išvengti žalos sveikatai, bei saugumo ir sveikatingumo standartus, kurie yra taikomi jūsų darbo vietai ir su tuo susijusius apmokymus. Apmokymai turi vykti jums suprantama kalba, naudojant aiškų žodyną.
- **Apgyvendinimas:** Jei jūsų darbdavys suteikia gyvenamąją vietą, ji turėtų būti švari ir saugi. Jums turi būti leidžiama išeiti iš savo gyvenamosios vietos nedarbo metu.

PATARIMAS: Jūsų darbavio, kontraktorius ar personalo įdarbinimo įstaigos atstovo patarimas teisiniu klausimu gali būti šališkas. Kreipkitės patarimo į nepriklausomą advokatą.

- **Tualetai:** Tualetai turėtų būti švarūs ir prieinami. Jūsų darbdavys turi leisti jums naudotis tualetu patalpomis pagal poreikį.
- **Geriamasis vanduo:** Jūs turite teisę gauti švarų geriamąjį vandenį.
- **Muilas ir švarus vanduo:** Jūs turite teisę pagal poreikį plauti rankas su muilu ir vandeniu, ypač po darbo su pesticidais/chemikalais, įskaitant pesticidais/chemikalais apdorotas daržoves ir vaisius.
- **Skubi medicininė pagalba:** Jūsų išlaidos gali būti apmokėtos, todėl turėtumėte kuo greičiau pranešti savo darbdaviui apie susižeidimą ar ligą, kad darbdavys galėtų užpildyti būtinus dokumentus. Būdami pas gydytoją, klinikoje ar ligoninėje, paprašykite dokumentų apie jūsų ligą ar sužeidimą kopijų.

Jei dirbate su pesticidais ar pavojingais chemikalais arba šalia jų:

- Turite teisę žinoti su kokiomis cheminėmis medžiagomis dirbate ir suprasti jų poveikį, o jūsų darbdavys privalo apmokyti jus dirbti su darbe esančiais chemikalais ir išmokėti pilną atlyginimą už apmokymo laikotarpį.
- Siekiant išvengti netyčinio poveikio, jūsų darbdavys turi pasakyti jums, kur ir kada pesticidai buvo purškiami ir kada saugu vėl įeiti į chemikalais apdorotą zoną. Nebūkite toje vietoje, kur vyksta apdorojimas pesticidais.

5. Jūsų teisė prašyti profsąjungų, imigrantų ir darbo teisės grupių pagalbos

- Išskyrus tam tikrus atvejus jūs turite teisę jungtis su savo bendradarbiais prašant darbdavio pagerinti jūsų atlyginimą ar darbo sąlygas. Dauguma darbuotojų taip pat turi teisę steigti profsąjungą savo darbo vietoje, stoti į ją bei remti.
- Kai nedirbate, galite klausytis viešųjų kalbų, dalyvauti masiniuose mitinguose ir demonstracijose, remiančiuose didesnę atlyginimą ar geresnes darbo sąlygas jūsų darbo vietoje.
- Jūs turite šią teisę nepriklausomai nuo savo imigracinio statuso. Jūsų darbdavys negali imtis priemonių prieš jus dėl to, kad ginatė savo teises.

6. Jūsų teisė išeiti iš darbo dėl smurtinės darbo situacijos

- Jei prieš jus smurtaujama, svarbiausia ieškoti saugios vietos. Neprivalote likti darbe, jei darbdavys prieš jus smurtauja.
- Nors palikus darbdavį jūsų vizos statusas nebegalios, jūs galite turėti galimybę pakeisti savo vizos statusą arba darbdavį. Tuo tikslu jums gali tekti išvykti iš Jungtinių Valstijų. Net jei jūsų vizos statusas yra negaliojantis, jūs galite gauti pagalbą išėję iš prieš jus smurtaujančio darbdavio.
- Kol dirbate arba jau išėję iš savo darbdavio galite pateikti oficialų skundą arba paduoti savo darbdavį į teismą. Jei jūsų darbdavys dėl to imasi prieš jus priemonių (arba keršija jums) jis pažeidžia įstatymą.

PAPILDOMOS TEISĖS, SUTEIKIAMOS DĖL JŪSŲ NEIMIGRACINĖS VIZOS STATUSO

A-3, G-5, NATO-7 ir B-1 namų ūkio darbuotojai

- Darbdavys privalo sudaryti su jumis darbo sutartį, parengtą sutinkamai su JAV įstatymais.
- Kontraktas privalo nurodyti valandinį namų ūkio darbuotojams mokamą atlyginimą. Valandinis atlyginimas turi būti aukščiausias iš JAV federaliniame, valstijos ar vietos įstatymuose numatyto minimalaus atlyginimo.
- Darbdaviai privalo pateikti jums sutartį, parašytą jums suprantama kalba. Įsitikinkite, kad žinote kontrakto sąlygas ir nepasirašinėkite dokumento, jei nežinote, kas jame parašyta.

Papildomi reikalavimai A-3, G-5 ir NATO-7 namų ūkio darbuotojams

Kontrakte privalo būti nurodyti bent šie punktai:

- Jūsų darbdavio sutikimas laikytis visų Jungtinių Valstijų įstatymų;
- Informacija apie atlyginimo dažnį ir formą, pareigų apibūdinimą, darbo valandų per savaitę skaičių, švenčių, ligos ir atostogų dienas; ir

- Darbdavio sutikimas neatimti iš jūsų paso, darbo sutarties ar kitos asmeninės nuosavybės.

H-2A laikinos žemės ūkio darbuotojų vizos

- Niekada neturėtumėte mokėti įdarbinimo mokesčių įdarbinimo įstaigos atstovui.
- Turite gauti raštišką darbo sutartį, parašytą jums suprantama kalba. Joje turi būti detali informacija apie atlyginimą, darbo trukmę, valandas, priedus (įskaitant transporto išlaidas, apgyvendinimą ir maitinimą arba maisto gamtinimo patalpas) ir bet kokius išskaitymus iš jūsų darbo užmokesčio.
- Turite teisę gauti sąžiningą atlygį, net jei jums mokamas vienetinis atlyginimas nuo išdirbio.
- Jūsų darbdavys privalo suteikti jums transportą, arba apmokėti atvykimo iš užsienio išlaidas ir dienpinigius keliaujant iš ten, iš kur jūs atvykote pas darbdavį dirbti, arba apmokėti jūsų pagrįstas išlaidas po to, kai išdirbate pusę darbo sutartyje numatyto laiko. Pasibaigus sutartyje numatytam darbo laikui ir jums atlikus sutartyje nurodytą darbą, darbdavys privalo suteikti transportą arba apmokėti jūsų kelionės atgal išlaidas ir duoti dienpinigius išvykstant iš įdarbinimo vietos į ten, iš kur jūs atvykote dirbti. Jūsų darbdaviui gali tekti apmokėti jūsų atvykimo iš užsienio į darbo vietą išlaidas ir vizos kainą per pirmąją darbo savaitę tuo atveju, jeigu jūsų atlyginimas atskaičiavus patirtas išlaidas yra mažesnis negu minimalus JAV darbo užmokestis. Jūsų darbdavys taipogi privalo suteikti nemokamą transportą iš darbdavio suteiktos gyvenamosios į darbo vietą.
- Jums nereikia mokėti JAV socialinio draudimo ir Medicare mokesčių iš atlyginimo, gauto už paslaugas, suteiktas pagal H-2A vizą.
- Paprastai jūsų darbdavys turi pasiūlyti jums darbo valandų skaičių, lygų bent $\frac{3}{4}$ visų per sutarties galiojimo laikotarpį esamų darbo dienų.

H-2B laikinųjų darbininkų (ne žemės ūkio srities) vizos

- Niekada neturėtumėte mokėti įdarbinimo mokesčių įdarbinimo įstaigos atstovui.
- Jūs turite gauti raštišką darbo paskyrą jums suprantama kalba. Joje turi būti detali informacija apie atlyginimą, darbo trukmę, valandas, priedus (įskaitant transportavimą, apgyvendinimą ir maitinimą arba maisto gamtinimo patalpas) ir bet kokius išskaitymus iš jūsų darbo užmokesčio.
- Paprastai darbdavys turi pasiūlyti jums darbo valandų skaičių, lygų bent $\frac{3}{4}$ visų per 12 savaitių laikotarpį esamų darbo dienų.

PATARIMAS: Darbdavys privalo laiku mokėti jums atlyginimą. Jungtinėse Valstijose įprasta mokėti darbuotojams kas dvi savaites.

- Turite teisę gauti sąžiningą atlygį net jei jums mokamas atlyginimas nuo išdirbio.
- Darbdavys privalo suteikti jums transportą, arba apmokėti atvykimo iš užsienio išlaidas ir dienpinigius po to, kai būsite išdirbęs/-usi pusę sutartyje nurodyto darbo laiko. Be to, darbdavys privalo apmokėti jūsų kelionę namo, įskaitant dienpinigius, jei išdirbote visą sutarties laiką arba buvote atleistas dėl kokios nors priežasties nepasibaigus leistinam jūsų įdarbinimo laikotarpiui. Darbdaviui taip pat gali tekti apmokėti jūsų atvykimo iš užsienio į darbo vietą išlaidas ir vizos kainą per pirmąją darbo savaitę tuo atveju, jeigu atskaičius patirtas išlaidas jūsų atlyginimas yra mažesnis negu minimalus JAV atlyginimas.

J-1 mainų programos dalyvio vizos

- Patvirtintoje DS-2019 formoje yra nurodyta jūsų programos datos, mainų kategorija, rėmėjo vardas ir pavardė, bei juridinio asmens, priimančio jus stažuotis, pavadinimas.
- Jūsų rėmėjas turi tiksliai paaiškinti visas jūsų mainų programos išlaidas, sąlygas bei apribojimus.

“Dirbk ir keliauk” programa

- Jei neturite iš anksto numatytos darbo vietos, rėmėjas turi padėti susirasti darbą jums atvykus į Jungtines Valstijas.

Stažuotojas arba praktikantas

- Jūsų rėmėjas privalo asmeniškai pasikalbėti su jumis telefonu ar per internetinę vaizdo kamerą.

- Rėmėjas privalo duoti jums stažuotojo ar praktikanto įdarbinimo planą (DS-7002 formą), kuriame yra raštu nurodyta, kokias pajamas gausite ir kokie yra programos mokymo tikslai. Jums turi būti suteiktos bent 32 darbo valandos per savaitę.
- Jūsų rėmėjas turi pateikti raštišką pažymą apie išlaidas ir mokesčius, kuriuos turėsite mokėti, ir gyvenimo išlaidų Jungtinėse Valstijose sąmatą.
- Jūsų rėmėjas turi užtikrinti, kad turite medicininį draudimą, nors neprivalo jo suteikti ar už jį apmokėti.

Au Pair:

- Jus priimanti šeima turi padėti jums užsirašyti į kursus aukštesniojo išsilavinimo įstaigoje, suteikti sąlygas juos lankyti ir padengti iki 500 JAV dolerių kursų kainos.
- Jūs neprivalote dirbti daugiau nei 10 valandų per dieną ar 45 valandų per savaitę.
- Jūsų kuratorius turėtų palaikyti pastovų ryšį su jumis ir jus priimančia šeima.

PATARIMAS: Prieš kelionę padarykite po dvi visų svarbių dokumentų kopijas. Būtinai turėkite savo paso ir JAV vizos, darbo sutarties ir kitų papildomų asmens dokumentų, kopijas. Vieną kopijų komplektą duokite asmeniui, kuriuo pasitikite savo gimtojoje šalyje, o kitą pasiimkite su savimi.

Vardas Pavardė Vizos išdavimo vieta Jūsų gimimo data

"M" reiškia, kad galite atvykti į JAV daug kartų. Jei čia įrašytas skaičius, galite prašyti leidimo įvažiuoti į šalį tiek kartų.

"R" reiškia paprastas pasas. "Class" yra vizos rūšis.

"Expiration Date" yra paskutinė diena, kai galite naudoti savo vizą įvažiuoti į JAV. Tai neturi nieko bendra su tuo, kiek laiko jūs galite pasilikti JAV.

"Annotation" gali pateikti papildomos informacijos apie jūsų vizą. Pavyzdžiui, studentiškoje vizoje ji nurodys jūsų SEVIS numerį ir mokyklos pavadinimą.

JŪSŲ NEIMIGRACINĖ VIZA

Neimigracinė visa yra JAV vyriausybės dokumentas, leidžiantis asmenims, keliaujantiems į Jungtines Valstijas, prašyti įvažiavimo tam tikru tikslu, įskaitant darbą, studijas ar kultūrinius mainus. Jūs privalote kreiptis dėl vizos į JAV ambasadą arba konsulatą užsienyje. Gavę neimigracinę vizą, galite keliauti į Jungtines Valstijas ir pateikti ją JAV imigracijos tarnybos pareigūnams, kad jums būtų leista įvažiuoti į šalį. Jei jūsų vizos galiojimo laikas pasibaigia, turite gauti naują vizą prieš vėl įvažiuodami į Jungtines Valstijas.

Kai imigracijos tarnybos pareigūnas nuspręs, kad galite įvažiuoti į JAV, jis/ji uždės jūsų pase antspaudą ir pažymės ant jo leidimo įvažiuoti datą, įvažiavimo į šalį kategoriją ir "admit until" ("leista būti iki") datą.

Jūs turite išvažiuoti iš šalies prieš "admit until" datą, nurodytą jūsų I-94 formoje, kad išlaikytumėte savo legalų statusą, nebent paduotumėte JAV Pilietybės ir Imigracijos tarnybai prašymą dėl pratęsimo. Galite patikrinti savo I-94 formos įrašus interneto svetainėje <https://i94.cbp.dhs.gov>.

PATARIMAS: Atvykę į Jungtines Valstijas, saugokite savo pasą ir kitus kelionės dokumentus visada jums prieinamoje vietoje. Darbdaviui draudžiama paimti iš jūsų pasą.

PREKYBA ŽMONĖMIS

Prekybos žmonėmis aukos turi teisę į apsaugą bei paslaugas ir gali turėti teisę gauti tam tikrą valstybės paramą. Prekyba žmonėmis yra nusikaltimas, apimantis vaikų ir suaugusiųjų išnaudojimą komercinio sekso tikslais, naudojant jėgą, apgaulę ar prievartą, o taip pat bet kokio individo išnaudojimą priverstiniam darbui. Tokia eksploatacija užsiimantys nusikaltėliai, pvz.: prekeiviai darbo jėga, sąvadautojai ir komercinio sekso pirkėjai, gali būti persekiojami remiantis federaliniais ir valstijų kovos su prekyba žmonėmis įstatymais. Prekiaujantys darbo jėga ir seksu gali būti traukiami baudžiamojon, o taip pat ir civilinė atsakomybėn. Štai kai kurie įspėjamieji ženklai, rodantys galimą prekybą žmonėmis.

Grasinimai ir bauginimas

Prekeiviai žmonėmis ir jiems padedantys asmenys gali grasinti arba naudoti kitus bauginimo būdus, kad jūs ar kiti bijotumėte juos palikti. Pavyzdžiui:

- Mušimai, fizinė ar seksualinė prievarta;
- Grasinimai mušimais, fizine arba seksualine prievarta;
- Darbininko užrakinimas viduje arba trukdymas palikti darbo ar gyvenamąją vietą;
- Grasinimai pakenkti jums ar jūsų šeimai, jei bandytumėte išeiti iš darbo, skųstis blogu elgesiu su jumis, pranešti apie esamą padėtį atitinkamoms institucijoms ar kreiptis pagalbos;

- Grasinimai, kad galite būti deportuoti ar suimti, jei kreipsitės pagalbos; arba
- Grasinimai ar kenkimas kitiems darbininkams, kurie bandė išeiti, skųstis, pranešti apie savo padėtį ar ieškoti pagalbos; grasinimai, kad bandymo pabėgti atveju asmuo bus surastas ir sugrąžintas atgal.

Skola

Prekeiviai žmonėmis ir jiems padedantys asmenys gali reikalauti, kad jūs atliktumėte darbą, paslaugas ar komercinio sekso aktus (prostituciją) skolai išmokėti. Kai kuriais atvejais pats prekeivis sukuria ir primeta skolą. Įstatymas draudžia naudoti skolą kaip būdą versti jus tęsti darbą, teikti paslaugas ar atlikti komercinio sekso veiksmus bei trukdyti palikti darbdavį. Prekeiviai žmonėmis gali manipuliuoti jūsų skola, kad būtų sunkiau ją išmokėti ir manytumėte, kad privalote ir toliau dirbti prekeiviui žmonėmis, kol neišmokėsite skolos. Štai kai kurie manipuliacijos skola pavyzdžiai:

- Skolos, kurią sunku ar neįmanoma išmokėti priimtiniu laiko tarpu ir kuri neproporcinga sumai, kurią uždirbsite, primetimas;
- Skolos, dėl kurios nebuvo sutarta iš anksto sutarę ar kuri yra didesnė, nei sutarta, primetimas;
- Atsisakymas naudoti jūsų uždarbį skolos apmokėjimui;
- Atsisakymas nustatyti, kiek laiko jūs turėsite dirbti prekiautojui, kad išmokėtumėte skolą;
- Mokesčių už transportavimą, apgyvendinimą, maistą ir kitų mokesčių, dėl kurių nebuvo sutarta iš anksto, pridėjimas prie skolos; ir
- Mokesčių ir įvairių piniginių baudų taikymas už taisyklių laužymą, už tai, kad nepakankamai uždirbate ar blogai dirbate, suteikiate nepakankamai paslaugų ar neatliekate komercinio sekso aktų.

Taisyklės ir kontrolė

Prekeiviai ir žmonės, kurie jiems padeda, gali taikyti taisykles ir kontrolės priemones, kad jums ar kitiems būtų sunkiau juos palikti, skųstis ar ieškoti pagalbos. Pavyzdžiui:

- Taisyklės, draudžiančios palikti darbo vietą arba griežtos taisyklės, numatančios, kur galite eiti nedarbo metu;
- Taisyklės, draudžiančios jums patiems saugoti savo pasą, vizą, gimimo liudijimą ar kitus asmens dokumentus;
- Trukdymas gauti tinkamo maisto, pakankamai miego ar medicininę priežiūrą; arba

PATARIMAS: Užsirašykite visus nederamus komentarus ir/arba veiksmus, kurių prieš jus imasi jūsų darbdavys ir, jei esama liudininkų, užsirašykite jų vardus, pavardes ir telefono numerius.

- Bendravimo su šeima, klientais, kitais darbininkais ar kitais asmenimis ne darbo vietoje, tokiomis kaip teisinių ar socialių paslaugų centro darbuotojais draudimas, ribojimas ir kontrolė.

Apgavystė ir melas

Prekeiviai ir žmonės, kurie jiems padeda, gali naudoti apgavystę ir melą. Keletas pavyzdžių:

- Melagingi pažadai apie darbo pobūdį, darbo valandas, darbo ar gyvenimo sąlygas arba užmokestį;
- Gero darbo žadėjimas, o po to reikalavimas, kad dirbtumėte gerokai ilgesnes darbo valandas, sunkesnėmis sąlygomis arba už mažesnę nei žadėta atlyginimą; arba
- Gero darbo žadėjimas, o po to vertimas jus atlikti kitokio pobūdžio darbą, paslaugas ir komercinio sekso aktus; pvz.: vietoje žadėto dėstytojo darbo medicinos seserų mokykloje, vertimas dirbti senelių namuose, arba vietoje žadėto auklės darbo vertimas šokti egzotiškus šokius ar užsiimti komercinio sekso veiksmis (prostitucija).
- Tvirtinimas, kad jūs neturite teisių;
- Tvirtinimas, kad jums niekas netikės ar kad būsite deportuoti, jei ieškosite pagalbos; arba
- Liepimas meluoti apie prekeivio žmonėmis asmens tapatybę.

Ar būsite deportuoti, jei pranešite apie smurtą?

Esama programų, skirtų žmonėms, pranešusiems apie smurtą, apginti. Nebijokite ieškoti pagalbos, net jei nerimaujate dėl savo buvimo šalyje teisėtumo. Turėtumėte pasitarti su imigracijos reikalais užsiimančiu advokatu, kuris nedirba jūsų darbdaviui.

Jei tikite, kad esate prekybos žmonėmis ar kokio kito rimto nusikaltimo auka, įskaitant išžaginimą ar seksualinę prievartą, galite gauti kitokį neimigracinį statusą, pavyzdžiui, "T" (prekybos žmonėmis aukoms) arba "U" (prekybos žmonėmis ar kitų rimtų nusikaltimų aukoms) arba kitokį leidimą laikinai pasilikti Jungtinėse Valstijose. Šios neimigracinio statuso kategorijos buvo sukurtos aukoms apsaugoti. Daug žmonių Jungtinėse Valstijose nežino apie neimigracinį "T" ar "U" statusą, todėl jums gali tekti apie tai pasakyti jms padedantiems žmonėms.

Kokios paslaugos prieinamos prekybos žmonėmis aukoms?

- Remiantis federalinėmis ir valstijų programomis, prekybos žmonėmis aukos Jungtinėse Valstijose gali gauti paramą, paslaugas ir su teisėto buvimo šalyje statusu susijusias nuolaidas. Yra daug organizacijų, galinčių padėti jums gauti šias paslaugas, į kurias įeina medicininė/odontologinė priežiūra, psichikos sveikatos priežiūra, apgyvendinimas, teisinė pagalba imigracijos ir kitais teisiniais klausimais, įdarbinimo paslaugos ir valstybės parama.

PATARIMAS: Rekomenduojama turėti viso išdirbto laiko raštišką registrą. Įsigykite užrašų knygėlę ir surašykite visas išdirbtas dienas ir valandas; kiek jums buvo sumokėta, kada gavote darbo užmokestį, o taip pat visas išskaitas iš darbo užmokesčio ir priežastis, kodėl jos buvo padarytos.

SAVAITĖS DARBO ĮRAŠŲ PAVYZDYS

Darbuotojas:		Viršininkas:	
Data	Veikla	Valandos	Užmokestis
		Atvyko į darbą: _____ Išvyko iš darbo: _____ Viso: _____	
		Atvyko į darbą: _____ Išvyko iš darbo: _____ Viso: _____	

APSIŁANKĘ ŠIOSE INTERNETO SVETAINĖSE, GALITE RASTI DAUGIAU INFORMACIJOS APIE:

(Šios interneto svetainės yra anglų kalba.)

- Kreipimosi dėl vizos procesą ir JAV vizą: usvisas.state.gov.
- Prekybą žmonėmis: www.state.gov/j/tip.
- J-1 vizos mainų programą: j1visa.state.gov.
- Lygybę ir jūsų teisę būti nediskriminuojamam darbe dėl rasės, odos spalvos, religijos ar lyties (įskaitant nėštumą), tautinės kilmės, amžiaus (40 ar vyresni), neįgalumo ar genetinės informacijos, o taip pat ir apie tai, kaip pateikti skundą dėl diskriminacijos: www.eeoc.gov.
- Jūsų teisę į saugią darbo vietą, arba jei manote, kad jūsų darbo vieta nėra saugi, kreiptis dėl patikrinimo: www.osha.gov.
- Tai, kaip atgauti neišmokėtą atlyginimą iš jūsų darbdavio: webapps.dol.gov/wow.
- Jūsų teisę gauti sąžiningą atlyginimą, įskaitant, kaip pateikti skundą: www.dol.gov/WHD/immigration.
- Jūsų teisę būti nesikriminuojamam dėl pilietybės statuso ir kaip paduoti skundą dėl diskriminacijos: www.justice.gov/crt/filing-charge.
- Jūsų teisę jungtis su kitais darbuotojais, siekiant pagerinti darbo užmokestį arba darbo sąlygas, įskaitant, kaip paduoti skundą: www.nlr.gov.
- Jūsų teises, pareigas ir atleidimą nuo sveikatos draudimo mokesčių: localhelp.healthcare.gov.